

VIKTIG KULTURMINNE: Trappene til Fjellstua, ved kanona i 1914, og på samme sted i 2014. Bortsett fra klesmoten til folk som vandrer her, så har knapt noe som helst forandret seg på dette stedet de siste 100 åra.

Trappene til Fjellstua – et viktig kulturminne fra tida før Bybrannen

Åpent brev til Ålesund kommune

Byparken i Ålesund ble ferdigstilt i 1885, anlagt ved foten av Byfjellet Aksla som en engelsk, romantisk landskapspark. I andre halvdel av 1880-åra ble så trappene opp til Fjellstua bygd. Disse kan helt klart ses i sammenheng med Byparken, og er i egentlig forstand en forlengelse av denne. Man har utnyttet den naturlige topografien til fjellsida, ved at trappene og veiene her bokstavelig talt klatrer oppover fjellet mot toppen. Det dreier seg om organisk arkitektur. De originale trappene og fundamentene for veiene ble hugd i naturstein. Sånn sett vokser nærmest hvert trinn ut av fjellet, og er på alle måter nært forbundet til dette.

Gjennom Fjellstuetrappenes rundt 125-årige eksistens har enkelte utbedringer blitt gjennomført, men trappeløpene og veienes struktur er alltid blitt opprettholdt. Nye trinn av sement er enkelte steder kommet til gjennom historiens løp, men disse føyer seg inn blant de gamle og er også i stor grad verneverdige siden de viser trappenes kontinuerlige bruk og utvikling gjennom tidene. Mange av trinnene og de oppbygde veiene er faktisk fortsatt originale. Likeså er mange gamle rekkverk beholdt. Særlig ved plassen rundt kanona har det knapt skjedd endringer i trapper,

rekkverk og veifundament de siste 100 åra (se bilder).

Trappene til Fjellstua er fra samme periode som det særpregede snegleberget i parken til Devold-villaen i Einarvika. Begge monumentene er unike kulturminner i Ålesund fra før bybrannen, og slike har vi ytterst få av. Snegleberget er lykkeligvis fredet sammen med villaen, men det er ikke trappene. Ålesund kommune bestemmer dermed hvordan sistnevnte skal se ut. Nå har man vedtatt å pusse opp Fjellstuetrappene. Alle i byen er nok enige i, at dette er på sin plass. Flere steder er trappetrinnene helt ødelagte, og de utgjør en fare for folk som ferdes der.

Spørsmålet er bare: Hva skal bevares og hva skal fjernes/fornyas når man nå skal pusse opp trappene?

Vi kunne for kort tid siden lese i Sunnmørsposten, at etter oppussingen så skal det bli "spektakulært" å gå trappene opp til Fjellstua. Noe som virkelig ville vært spektakulært er om man fortsatt etter oppussingen kan få anledning til å klatre oppover fjellsida på de samme trinnene hvor ålesundere og tilreisende har vandret de siste 125 åra! Eneste fornuftige og historisk riktige vil være å ta vare på så mange gamle trappetrinn som overhodet mulig når trappene nå

skal pusses opp. Ved å kun fjerne de trinnene som er helt ødelagte og bevare/utbedre de som er originale, så vil man opprettholde den særpregede kontinuiteten til trappene, som 1880-tallets forlengelse av den engelsk-romantiske Byparken. Nye trappetrinn bør tilpasses de gamle, helst i naturstein som originalen. Rekkverkene og veiene som er brukbare bør også så langt det er mulig bli tatt vare på.

Dette er altså en innstendig oppfordring til å restaurere trappene, veiene og rekkverkene til Fjellstua. Å fjerne, ødelegge eller forringe kvalitetene til et kulturminne som i rundt 125 år har vært en pryd for Ålesund, for så å skulle erstatte dette med nye "spektakulære" fremmedelementer ville være en regelrett skandale for byen og et utslag av både historieløshet og kulturell vandalisme. Vil man bygge et nytt monument, så gjør dette et annet sted!

Hvem kan så gjøre rede for planene som nå foreligger for Fjellstuetrappene og garantere at disse blir restaurert og ikke vandalisert? Vi ønsker å stille følgende konkrete spørsmål til dem som har ansvaret for oppussingen:

- 1) Hva skal tas vare på av de gamle trappene, veiene og rekkverkene opp til Fjellstua?
- 2) Nøyaktig hvilke bestanddeler er planlagt å skiftes ut?
- 3) Hvilke nye elementer skal på plass her og hvordan skal dette se ut?
- 4) Hvilke antikvariske myndigheter er konsultert når man har utarbeidet planene for å pusse opp dette unike kulturminnet fra før bybrannen?

Ålesund, 6. juni 2014.
Med vennlig hilsen
Styret i Aalesund Historielag
Styret i Fortidsminneforeningen
Sunnmøre Lokallag